

Выставке хиннараша чоагIа уйла тIаяхийта ладийгIар республике дикагIволча жа Iуно КПСС XXII-ча съезде делегата

Нохч-ГалгӀай кхалнаха политграмота хьехача кружокашкарча занятешта

Сурта 11а: Кружока ладувгархой
Тарамова Саждат, Керимова Саду,
Сайгираева Зина. Кружока кулгал
таш. Бода Баруун Мэснэ.

Производственни управлений, колхозий совхозий партийни организацей кулгалхой, берригача коммунистийи комсомольцийи керттера декхар—юрта боахама болхлой теркам кяхъегама овсарле лакхъяра тлаберзабар. Клезигагла кяхъегами рузквей дла а дохийташ дукхагла дикагла йола продукция яккхар—из да колхозийи совхозийи производствена доал дара керттердар.

— Хыона цыбкыхха сомъ дац, аьлар соа бухгалтера, хьы коартолаш длазгъыш мара хиннап, Нийса кхетаделаш из Сайна ачъа яздарад аьнна латкъа ялал со. Из дац сона дага доаллар. Сона новкъадыр ахар хочун сый ца делга, цун къа хьегам ца лархалга да. Цы тайпара гьулалхаш каст-каст совхозе ца нийслорсе аз вьалла хьоа дегрдацар из.

Сона хаташ, дикага хургурдан на-
гах саниа ур нарядаш дайнеи-
вага бухгалтер каст-наста кха-
та хилча, Кяхат мара хлама
бйаргагач цунна ший кабинетне-
Цудуха бухгалтер а хила везе-
кхий тлара вахар довзаш. Дик-
хургур до наг-нагахыа ший
балхак лаьца беседаш йича.
Ахархо а хила веза бухгалтер
ски болх кезиг-дукха бой-
заш.

Дика хьувк'ам хулаш д
Долакха-Юртаа лаятшаш. Дин-
Юнал мара хлама эшац царни-
Из да берката доорла. Из лер-
тла меладе деза вай.

3. КУСИЕВА,
ССОР-а Лакехьарна Сона
депутат, Ньасарен района

да цунах тиша. Баъда, ҳама
йолча хана учтигхана нийс
леладаш шоашта гадилла гү
лашх, кхъашта осар деча хана
ялашан чүзүча хана. Масала
цхъа бля совга сар аравла
хьакнлгаша осар де. Цхьатар
ра да а этте болх длабласа
сар охънана. Тлжкх хьаб
раш хьалха боал, шоллагл
раш тлехъа бус. Сарыхъ хьав
йла учетик. Гектарш дагар
ийла болхушта нийсса хурй
лш да-юхъ екъ. Дика болх ба
чон во болх баъчон цхьатар
эц алапий.

Цу гүлажко балха дисципли
на телуа, болх дикагьабара
малаш ба хад. Ухъ шера ше
лашта осар де яхар тха звен
ктыча кхай тла. Лоадчаха
10 гектар свелга цлнийн
Хланз а хад тха болхушта шо
цла мел ахча даькьад, ма
сотеж осар давд хларане.

Цлзъа влалла ла баъча ба
хад алапий ца луш моттигаш
нийслу. Хьакнлгаш кхача йол
енна ха яр из. Со а содара бол
ла а мукьта бар. Коартло

Ялат дикагга хувкчнйта, хыйбашта белок дукхагга йола доакяр кичиде, лапта хыйнде торо хулийт горох длаеро.

Ухк шера Нохч-Палгагга йурбоахам опытын станце доакяр кийдечеа отделе блайстын ялата лаърларн, аханан 21 гектара тла доакчара лаърларн длаййна горох дына хылкхейей.

14-ча марта горох дае йолеалар. «Уладовски-303» яха фудар длаййнар. Мургаларча юкье 15 сантиметри, 7,5 сантиметри юкье а йолаш шин тайпара длаййнар из. Нормак хлара гектара тла дае еаш хиннар 250 килограмм яр.

Дукха ха ялалехьа горох лаьтларга хыйлкъедар, ворхлагла-ча апреле кчалалехьа хьокхна лорд хьа а хинна, зйргт тоха долладар гороха, 9—11-ча май тиза тыхар цунна, Цул тлехьагга 5 дй доаллахехьа, эггара чьойларга гороха зе деш йола брухус яха чьойиллагг баьвогларга юкье яржаар хлара гектара тла 15 килограмм шийтта процент йола гексахлорана дуст тыхар. Май бутт бовча хана 130—140 сантиметр лахал долаш хыйлхлар горох.

Н. Г. Заглада: «Дахла лоттар ахархочун сий, ячача, статт, тлара дешам. Дахла хлама дах дохитар чар. Дахла хба а хэз хкооана дилдл дешам дац уц. «Ингушсийн совхозе дикаг!» лорхлэш я ала Иасацта Гулдеш Йолд шоллагла отделевер шурий доварни ферма. Хлар латта лорхлэш 1750 килограмм шуря лыхкый уккази инь бетт. Цхаббакъа, массе оаггарахуа, токъам беш хъежча, гулауха, дика да ала йнш ял. Болх тоабра да йнш Йоалланхешча а динд. Индсэб хламаш дукха да ферме. Та лангара даха дэза хба. Баш ерам да: 200 ет, 64 шнар, 255 ласа. Цхаббакъа дерригаш а 300 бежан чухон шал мара помешени ял. Блас денз хьалхьл йистеанкха, де хлэш пр довахн чуходакхаду ке да помешени. Тхов тилларга да макхачче а сеацз аз бол. Гишлой материалаш яц хьа дуви. Бахьан аз хинна лац. Згара дукхагъа эшшача метр кертира низ табайхита Йом беннабац тла кулгалой хланз. Къыча фермашка ла данкха да да дахитягъа хкы де хлама дэцаш да хланз тла шиннара. Т хтов а боацаш лангара даха йнмичай ук!»

Соехка 14 эзав центнер

кхашкара х'анз а ферме хьаг'т
озанза. Соакха а хала Жангар
далтар тха хьайбащ. Долла
х'аман хьисап да дойа, доак'х
р хком ца бояй фу хургда у
шера? Кхоачаамболлаш силос
у тхого, чхьабьагда, из ма
шара дика ял. Духхьала цун
тийша йе йиш ял.

Поачан хиньча хана а моа
Тлакхьаха йиш хургоилан т
ник'т билла беа, заринак'х
эш, чак хан а Йоакнхаш, цун
эшпаца боарамах кхьойла х
маш а тохаш доак'хр нийде
влаштхьадкхьа деза зотехт
каша. Шортга доак'хр да х
лар бахьан долаш лан беташ
эогара духхьага шура йожау т
дагана. Специалисташ а, ку
гальхой а, фермера беррита к
гьамгехой а оарцага а баян
из хурдоаца х'ама де деза.

Иш ерригача фермах
Х'анз сай болх бувцаргба аз.

«Ингушский» совхозе бо
беш со йола пхеларга шу да
кхьарга онда а даьккха, де
кхьарга дола ласьий лелад
группкаша 700 гарга йаса д
чуденнад аз. Ерригача совх
долош дола ласьий геттарда ду
дале а, аз г'улаьх деца лась
нагахьа йаса а цамогах а
лац а да а лац. Наха ца ховр

массэза а глетта кул с. Дытлэ-
га сыхаэт долалушхёхёа фер-
иода. Цыкэ цыуга яла а янын
а влалла сыхаэт деце а ший хэ-
нахёа хул с глаттар а балл
мхяр а. «Хлэй, быисан лелал
ш-хёа ший ийз?» — аэле на-
воагса сона ферма хаёхё.

Ферме хёахёоачхёхёа лэ-
сий доахёна йода с. Тлэккэ
лишак лота а йийа, шурен с
пури йоахёхё. Кагнйёа йаёаша
пури хёхёса с йоаллашхёа
шйа сыхаэт доал. Пул тлехэа
йасий а уж чудохаёа оагилга
а цёнде отт с. Кйалхарш-
хувц, донкхагёа долча йаёаша
концентратор, тух, йол кул
Уж баллах даё с йоаллашхёа
а, влалла минта хёахчяр а
ховц, хёахёоач шозлагёа шу-
хёхёа хэ.

Йаёашта йоли чан тлэккэ
хёаш берашца «аёхёаза яё-
ёаш» моттигаш а кул — йе-
сий йоахёа да еш, шой балл
дог да лазаш дола хлёма цар-
па ёаргадйаёа.

Массёна а шй-ший болх дн-
беш да хилча из новёкда бол
болх днка берашца. Сй йоа-
аргда аз. Йаббалца наб йоаё-
дйиннах а бус а сатем боаш
мамогта дукхагёа бернат до-
далара с балхах яхаш лел
цёхёабёгёда, нагёхёа сання

хургда, цана тлэкхеташ до
дурда кӀе мигагӀа хургда, аз лий
хӀаьр кхоачахургда. Иштта
кхӀаьр балхаш тӀа а.

Из бакъдеш цӀах-ши мас
доалдерда аз. Гуйра хуь
эттай, шельӀеннай, хьӀаьбак
Ласийн чудохуа моттиг йоах
мьянц, тхов тӀа ца дилладат, м
минӀиннашхуа мух чухей
Масеххна кодадыр аз из г
лакх ферма бригадараг из
Алереврал

Барычча ахкы а кымет
хӀанз а электричество йомаш
Ласийн кхоачаба помен
Хьайбак кхоачаба ферма г
лакх башха сагота ца лоарх
чоа тара да тха курта гӀула
деш болча электрикна. Шо
балхаш до ца ласаь уж хил
да из. Фатагена лампащча ф
не болхр бе шоаш дӀаэтта-м,
на ховргдар иштта из мел б
нха лоархӀам болаш да.

ЦӀаьхнах масал а. Ду
дийцад аз управляюща а б
мидгара а Ласийн чудохуа
метте даха хилийта хуь
дац. Диннахна кхоаза, цу
йоахьоз аз Ласянша, кхоа
ара а Ӏье цӀагараш лекъа
лела еаш хуь. Иштта а ца т
аьш йола ха йоаза са цу гӀула

Иаъдал да цхъаболча кулгалхос
Из геттара во да. Сона хетари
хъа, хIара кулгалхос декхарий
ва-кхъагегамхочоа эшар хадда
за фуд хъоанш хила, пунна но
кхътастал де. Волх тоабара ший
хIий мел яр даа ваьначуалх
хъагIа мара са ца тувш хила
за саг.

Кхакь беттага кхачанча дола
Iаса да хIанз аз гуланх кхъ
Ветт-бетта планаш лархIац
дукхагIа дулх Iадетталу цар
ЦхъабагIада, эшамш дола н
кхътастал сайна хуларе (элект
чество, дахча, динка доакъ
минеральни доакъар) аз вла
шек а Йоанш 100 Iаса лел
дердгар.

Динка болх беча кхъаст-кхъ
стача, насна бIаракхенжаш а
Iеш, махсана цхъаогIа, вла
новкхътасталаш а деш, хIарш
шй-ший балхаш дог а лазаш к
хъеге, Iаикхна вай толамча кх
чашидерго парте хъаьлхашна
тадав сийлахь декхараш.

Б. УЗИЕВА
«Ингушский» совхоза Iаск
лелад

СЕРДАНО
3-гIа оагI. 18 ноябрь, 1962.

Лакъ

Х

Доахана шура дикен йо
миншай хов шурых йолла
хъоаналга, белокага, шурий
нарга, минералний вещества
ка, витаминашка хъекача.

Республика боахамаша йо
ккача шурий мах бе беза
дукхалга а дикалга а хъеж:
Шурий дикал къоастаира ц
цара хъоанал меллий ха дез

Шурий хъоанал лакъяр б
хама гулашка чоага пайда
да. Ховш да пачахалькен
нолхозашарен совхозашка
ийеча шурых дукхаЙол
дайтта а гюа а доахалга. Ю
ра лаьрхалча шурийцара х
нал цъа процент лакъяр
рига шура 25 процент тлак
ра нийсса да. Цу тайпара х
вай республике кийчъен йо
шурийна 17 эзар тонн со
тлакхетаргяр. Цудуха бок
ча лоархлеме ба шурий хъо
лакъярца лоаттабу къовсам

Малагга бахынаш да шура
хьоанал совйоаккыраш?

Эггара хьалхарчарца лар
беза доахана луш йола шура
хьагга яккыра а цун хьоан
лактыяр а духьа беш-бола
пменной болх.

Цунца дувзадена хьа
шура йола ноаноех яьна
гша-производителаш харжа
а дахо йодача хана чарех да
на йасый хьедзана а дарг
Фуна льярхьа шура хьаьна
йола доахан харжа а чар
дахо дебаде а деа. ХIара ш
доахана еш йолхит дIа
бохамашшар йолхит дIа
Фу тоадара мегаргдола, л
шурий духьалга а дикалга
дилчалла, дикалга дола доа
хьаьк-оастаде.

Цьабазьга, республика й
хозашен совхозашен а йоагг
тайпара уьла яц племенной
хьа, дерригаш а дац боах
доахана бонитировка еш,

Шурий хал

лаш. Хябта, вайна махар базисни хьоанал 3,7 процент ийн. Долче, Грозненски प्रदेशни управлене боахаша яькхаша шура хьоанал процент лохарга хилар бах долаш 613 тонн шура эшай.

Шурий хьоанал лакхь ч'оаг'а лоарх'ам болаш да л'та доахан д'еттар а ф'ега а даьха м'еладар а.

Цьхьан ханна шамара маса а еш, доахангара ц'енг'аьш л'ойоаккхаш хилча, шурий хьоанал 0.1 — 0.2 процент х'ава айна, лакх'та, х'ябта ханнаьхаша д'етташ да хилча шура хьоанал дикка лох'у. Из и долларх'еа, Гудермесски, риторнальни управленерча к'ахча колхозашкеи союзаш х'аваз дийнах'-бус тоьна д'етташ доахан. Цу управлене ч'уьнал'аа Веланн, Новаь

Доаханга шура т[а]тохийн а цун х[у]оанал л[а]хт[а]йтаран ч[о]ога[а] доарх[а]ме даохан на кхабар а царна г[у]лаух д[а]р а. Дичаца алах, шен свеклах, жыхах, силсах, г[е]рча баыха дег[а] дика б[е]лелох йоах. Цудуха, тайпа доаг[а]раш доаханна рациона юк[а]х[а]йтаца шу х[у]оанал с[о]йюа[а]кх[а]р[г]я.

рий х[у]оанал л[а]хт[а]йтаран кх[а] зигага пайда балац углево йоахкен х[а]ьнен доаг[а]раш нарах а. Цхьабак[а]да, хадд минералнен доаг[а]раш а т[а] (мел, тух, кхыдараш) з[а] д[а]рдгац ук доаг[а]раш.

Доаг[а]раш массаза а п[а] хана дехнах хилца, ук д[а] динкага латт, пудуха доа луш йола шура дук[а]т[а] х[а]ьнага а хул. Цхьабак дуккх[а]ца вай боахмий шу товариш фермашка бок[а]н[а] гаяь ден распорядок а до

теи районий боахамий 16 тоин шура яйнай цун хьос доха хилар бахчан долаш. То духса шура яйнай Сувижен Навурсийн территориальнэ равленешкарча боахамий а.

Ланкхьа белгадмач совнагъ, шурий хьонал даеш дола дхьаькха бахчан дахкардолча доаханна кичиь елга.

Пхоара доахан ца деш цъаьннахьа сацита мегари клезин-клезина социтам, цешовзкъа ди эшам богъ сацита деза уш. Моаней си духа тийлача, из ла хьахулача лаьса а длахо доа шура ялара а, цудухьа пхоа доаханна мамогга клезинагъ ла деза моаней силоси.

Массанаха а сиха шь хьонал лакъъяра дехар-гъа чхорларла уштуду ваь Пудухьа цленхалта лелад за шурий хьонал-ланка яна а вай республибнэ хьайбай хан тоабара а дешам.

Илмай Қазақстанның академиялық және ғылыми-техникалық өміріне қосқан зор үлесі үшін «СДМ-12» яһа дла-юһа нху та 65 етт бегт.

дара республикалық ғылыми-техникалық выставн

П. Кудряшева с

«СДМ-12» яха аппарат.
ТАСО фотохроника.

раш телара рацион аял, х
уж х'амаш цар эконом
латк'. Масала, Грозн
территориальни управлен
хозашен совхозашен ух ш
бетта 22681 тонн шура
кхай 36 процент х'аьна

Х. АРСАНУКА
Нохч-Гялггай АССР ист
меттен, литературан, эконом
Илма-тохкама нинти
экономика сектора вохк
вола Илман бол

Фермерча кчыча болхлошта
сана сона а члоага дегга тла
ийнишад колхозочун Социали-
стический Къаьнегаму Турпала
Н. Г. Заглайда «Данха лоятта
дархочун сий» ячаща статья
хара дешаш. Дукаха хлама дага-
дохиттар чар. Тахан хьа а хеза
къоана дилу дешаш дак уж.

«Ингушский» совхозе динлага
лоархлаш я аз Ыаьсхта гьулакх
деш йола моллагла отделеенера
шурин-товариш ферма. Хъара
дгга лоархлаш 1750 килограмм
шуря яькыйх уккази ийи бетта.
Цъаьбаьда, массе огоргоарахъа
тогкам беме хъажеа, гьулакхаш
дина да ала йиш ял. Болх тогаба-
ра де йиш йоаллахшеха а динза
динсаь къамаш дукха да ферме.

Тха Јагара даа дгга хъаь-
баш ераш да: 200 эт, 64 шя-
нар, 255 Јаса. Цъаьбаьда,
дерригаш а 300 бежан чухуш-
лаш мара помечени ял. Вьаьсти
денз хъальгь Истияькан лер-
хлаш яр доахан чухуахнаду кер-
да помечени. Тхов тилларга да
манхьаче а сецаь аз болх.

хъекхяр аьделене, хъаьта укх
шера хъайбаш тлакхийта долла-
шеха а 4,5 эзар центнер мара
хъекхял. 11 эзар центнер ча да
кашхара хъанз а ферме хъаьта-
озгана. Соакха а хала Јагара
даьлар тха хъайбаш. Доллача
хъаман хъисап ча доьа, доакъа-
р хком па бояф юв хургда укх
шера? Хъоачамболлаш силос-
и тхога, хъаьбаьда, из машш-
шара дика ял. Духхъала дунах
тиьша де йиш ял.

Йоачан хиннчаа хана а моана
тлэхъаьла йиш хургоьлош тло-
никъ билла беа, зарпанинах
эш, чак наг а йоакхнах, дунах
эшшача боарамах кхъьйола хъа-
маш а тогах доакъар кийчедла
Вьаьштэхьадкха дгга зоотехни-
каша. Шортта доакъар ча хил-
лар баьхан долаш Јан бетташка
эггара дукхага шуря йоакъа тха
доахана. Специализиш а, кул-
талхой а, фермера беррита къа-
хьамгоьй а оарцага а баьнян
из хургоьдга хъама де дгга.

Из ерригача фермах да.
Хъанз сай болх буньаьрга аз

деш дац из. Хъеггаде аттага
хургоьлош сай балха доллача
дгга хъаь ди дувцаргда аз.

Йуьрийна кхо сахьат даьла
массача а гьетта хуь со. Дьгьла-
гъа сахьат доалуьшшеха ферме
йода. Цъта пунга яла а яьнян.
Вьаьла сахьат деце а ший хан-
хъаьа хул са гьаттар а балха
яхар а. «Хъайз, аьлен лелар,
хуь йий йоз?» — аьле накъа
воагъа сона ферма хъаько.

Ферме хъаькоачахшеха Ыаь-
сий доакъача йода со. Тлэхъа
пиьнаш лота а йиш, шурен
брати йоахъю. Кагъича Ыаьсхта
шуря хъекъа со йоаллахшеха
а пхи сахьат доал. Чул тлэхъага
Ыаьсий а уж чухдоаха оагилаш
а цьенде отт со. Къалхарцар
хувц, донкхага долча Ыаьсхта
концентрашар, тух, йол юлх.
Уж балхаш даь со йоаллахшеха
а, вьаьла мишта кхъаьар а па
ховш, хъаькоач шозлагла шуря
хъонхъа хъа.

Ыаьсхта йоли чан тлэхъу-
хъаш берашча «аьйхъаа хъа
езаш» моттигаш а хул — Ыаь-
сийаьн аьн аьн ший балхаш

кухъараш из воьр яхе, доьрн
Ыаьсхта молае сона лу шуря
бъежа лоял, тлэхъа аз мел хъий-
гъа къа доьс: Ыаьсий цамоагш
хургда, царна тлэхъеташ дола
дулх кхъ игагъа хургда, аз лийр-
хлар хъоачашхургда. Иштта да
кхъаь балхаш тла а.

Из бакъдеш цъаь-ши масал
доалдергда аз. Гуйра хъаь-
эттай, шельбennai, хъаьбаьда,
Ыаьсий чухдоаха моттиг йоахъь-
яьлп, тхов тла ча дьладдап, мил-
миьинташкара мух чухъенх.
Масехъаза кодаьдаь аз из гьу-
лакх ферма бригадрига аз нов.
Алеревега!

Вьарчача аькхи а кхьметтел
хъанз а электричество йоачан я
Ыаьсий кхоаьча помечене.
Хъайбаш кхоаьча ферма гьулакх
башха сагота па лоархъа
чоа тара да тха юрта гьулакх
деш болча электрикаша. Шоай
балхаш дог па лазаш уж хилар
да из. Фатагана лампашча фер-
ме болх бе шоаш дьаьтгача-и
диша ховьргдар цараш из мел бон-
хъа лоархлаш болш да.

Нагахъа сана саго ший де
гара болх беме хуле, цо-и гьло
дина а кьалдугаргдагар ший гьло
ланх а, аьле, из тессе вута
ляьдал да цъаьболча култалхъа.
Из геттара во да. Сона хетарий
хъа, хъара култалхо декхариш
ва-къаьнегмхочоа эшар хаджа
за фуд хъоаьш хила, цуна но
къостал де. Болх тоабара ший
йиш мел яр даь вьаьнчул тха
хъаьла мара са ца тувш хила
за саг.

Къаь беттага кхъачанза дола
Јаса да хъанз аз гьулакх
Бетт-бетта пнахъа лаьрхъа
дукхага дулх тьаьдетла цар
Цъаьбаьда, эшамш дола н
къостал сайна хуларе (электр-
чество, даьча, динка доакъаь
минеральн доакъар) аз вьаь-
шек а йоачаш 100 Јаса лел
дергдар.

Дина болх беча къаьст-къаь
стача наха бьархъеьмаш а
леш, массане хъьоагъла, вьаь-
новъгьосталаш а деш, хъара
ши-ший балхаш дог па лазаш кхъ-
хъеьге, тлэхъа вай толамча кхъ

Ишпийло материаллаш лап яхаш дуура. Баххан аз хинна лац. Эгэра дукхаг! ишшича метте нергтера низ тйабайгша йоманабнац тла куталдгйа хланг дла Кыхча фермашах дла дакко дла цац дахидеа хкы дла хлама доаш дла хланз тла цинавараш. Тйа тхов а боацаш йангара даха иши мичай уки!

Соакча 14 эзар центнер йол «Ингүшский» совхозе болх беш со йола хкелалга шу да. Цу йолкагша ошиди а даккыч болх дла йасийн тледагша группашна 700 гаргач йаса длачууналад аз. Ериргача совхозе доаш дола йасийн гетгара дука дала а, аз гйулачх деча йасех нагахга йаса а цомагаш а хилда е ла а лац. Наха ца ховр аз дла лацаш дола хлама цаггара йаггалайча.

Массане а ций-ший болх динка ца хилча аз новгыч доал болх динка бешалца. Сай балхах аргда аз. Йабалцаш наб йоацаш дийнахы а бус а сатем боацаш мамогта дукхагга беркат доал-далара са балхах яхаш лел со, цыхабанкыч, нагахы санна йол

Цыханка масал а. Дукха дийнал аз управлюющего а бригадирга а йасийн чудаоханка метте даха хилията яхаш. Цыхабанкыч, дунах хлама хулаш лац. Дийнахы кхозза шура йоахы аз йасяшца, кхозза а ара а яэле цаггарагш лехадеш лела езамш йол. Иштта а ца тоаш йола ха йоаю са цу гйулахо.

УКРАИНСКИ ССР. Волюдарски, Алтайски, Харьковски, Мийски з родошката хаявјеркада мажича. Ялта 15 трактор а хаяла шитта Тага родошката Тулски заводошката хаявјеркада мажича шитта шассеи пачахьявски тохкам беш а Илума-тохкама тракторни нистатна (НАТИ) Одескски тохкам деча стание.

Кердача машинашита тохкамаш ду арлгича хаялашката а духьяленн отпаян навьшаш долча полигоне а.

СУРТА ПИА: охам а дайташ тензометрически тохкам беш ла Харьковски тракторни заводо хаявьяча «Т-125» яхача трактора.

А. Фатсера сурт. **ТАСО фотохроника.**

Малага бахъанат да шурий
хъоанал совъаканкараш?

Эгара хъалхарарча лархиа
беда доахана душ йола шура ду-
кхага якхар а цун хъоанал
лангхар а духъа беш-бола пле-
менной болх.

лаш. Хъага, вайна махарра,
базисни хъоанал 3,7 процент ма-
йи. Долче, Грозненски произ-
водственный управлене боахана-
ча яькхша шура хъоанал 0,1
процент лохарга хилар бахъан-
ат. 6,10 алга хилар бахъанат

Цуца дувденна хъаьна шура йолча поановех яьнна бу-
гаш-производителаш харжана
а дIахо йодатча хана шарех даьн-
на йаьсий хкеданза а даргдал,
Фуна лаьрхIа шура хъаьнагIа
йолча доахан харжа а цар фу
дIахо дебаде а деза. ХIара шура
доаханна еш йолча бонитировна
боахамашна йиш хулийт дIахо
фу тоадара мегаргдола, луча
шурий дукхалга а дикналга а
диллача, дикналга дIахо доахан
хъаькоастаде.

Цхабабтха, республика колхозахн совхозахн е йоагҕаҕа тайпара уйла ук племенной балха, дерригаш а дац боахаш доахавна бонитровкаш еш, племенной балха лоархамеҕара гүлүахаш ук доллашеҕа а.

Дооханга шууд татогхийтара
а цуг хоонал лакхъялтара а
цогоа лоархлеме да доохан ди
ка кхабар а царна гуланх ди
дар а. Динача аьлах, шекара
свехлаж, жьмьхаж, силосаж, ар
глерча баьцх дегла дика йола
бекохаш йоаж. Цудуха, уж
тайпа лоакхтараш лоуханна луча

рацияна кюк'еахийтача шурий
хьонаал совиоакхартгьа. Шу-
рий хьонаал лакхьарга яхь кь-
езигатла пайда балац углеводаш
йоакхен хьаьнен доак'тараш дех-
карах а, Цьхабактда, хадданза
минеральни доак'тараш а эдеш
(мел, тух, кхьидараш) теланза
дартлац уж доак'тараш.

Доакъархъан сассазъа а цыхъан хана декъаш хилдъа, уж дегъах дикъагъа латт, пудухъа доахана лаш йола шура дукъагъа а хъаьнагъа а хул. Цыхъаьбагъа, дукъахъа вай боахамий шурий-товариш фермашта ботъонца отгъаь ден распорядок а доакъа-

раш телара рацион а яд, хайта уш хйамаш цар экономикана йаткъ. Масала, Грозненски герриториальн: управлене колхозашен совхозашен уш хйера 9 бетта 22681 тонн шура йыкхай 36 процент хйабна а йо-

ааш кяхьеге

[illegible]

Барчагача ахкы а кхыметтел
хъанъ а электричество йоащам я
лашъи кхоабача помещене.
Хъайбаш кхоабача ферма гъула-
хъал башха сагота ца лоархъла-
хъа тара да тхь курта гъулахъ
деш болча электрикхъаш. Шоай
баллахъ догъ ца лашъ уж хилар
да из. Фатагена лампача ферме
болх беш шоаш дъаэтгача-м дна
ховрглар парна из мел бокъ-
хъа лоархълам болш да.

га- Цъахъахна масал а. Дунха
днийцад аз управляющаго а бри-
гадирга а Јасийи чхуоджаха
метте дахча хилийти аяхам.
Цъабабтайа, цуах хлама хулаш
дац. Диннахъа хкозза шура
йоахъуа аз Јасцашта, хкозза а
ара а яъле цагаргаи лехадеш
лела езаи хул. Иштта а ца тоъ-
аши йола ха йоаю са цу йулахо.

